

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΥΓΡΑ, ΤΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΕΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Ετήσιο Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο

Υγρών, Ηλεκτρολυτών & Οξεοβασικής Ισορροπίας

11^ο Σεμινάριο

Διαταραχές Οξεοβασικής Ισορροπίας

Σε συνεργασία με:
Νεφρολογικό Τμήμα
Γενικού Νοσοκομείου Κομοτηνής
«Σισμανόγλειο»

Υπό την αιγίδα:

Υπουργείου Υγείας

 4^η Υγειονομικής Περιφέρειας
Μακεδονίας και Θράκης

 Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας

22-23 Σεπτεμβρίου 2017

Αμφιθέατρο Ιδρύματος "Παπανικολάου"

Κομοτηνή

Τελικό Πρόγραμμα

RenVela®

sevelamer carbonate

 Δισκία των 800mg

 Σκόνη για πόσιμο εναιώρημα-Φακελλίσκος των 2,4g

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζουμε στο **Ετήσιο Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο Υγρών, Ηλεκτρολυτών και Οξεοβασικής Ισορροπίας** που διεξάγεται στις **22 & 23 Σεπτεμβρίου 2017** στην Κομοτηνή.

Το 11^ο σεμινάριο έχει ως θέμα τις **Διαταραχές Οξεοβασικής Ισορροπίας** και οργανώνεται από το **Ινστιτούτο Μελέτης και Ενημέρωσης για τα Υγρά, τους Ηλεκτρολύτες και την Οξεοβασική Ισορροπία** σε συνεργασία με το **Νεφρολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Κομοτηνής «Σισμανόγλειο»**.

Το επιστημονικό πρόγραμμα περιλαμβάνει **έξι θεματικά στρογγυλά τραπέζια** όπου θα αναλυθούν σε βάθος θέματα σημαντικά, τα οποία θα συνδυαστούν με την παρουσίαση των σύγχρονων ερευνητικών, διαγνωστικών και θεραπευτικών εξελίξεων με την κλινική εφαρμογή τους, ενώ την **Παρασκευή, 22 Σεπτεμβρίου 2017 και ώρα 09:00-14:00** θα προηγηθεί το Κλινικό Φροντιστήριο με θέμα **«Φυσιολογία της οξεοβασικής ισορροπίας - Ερμηνεία αερίων αίματος»** για την καλύτερη ενημέρωση των νεαρότερων συναδέλφων.

Ευχαριστούμε για την παρουσία και την ενεργό συμμετοχή σας στο 11^ο Ετήσιο Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο Υγρών, Ηλεκτρολυτών και Οξεοβασικής Ισορροπίας.

Με εκτίμηση

Εκ μέρους της οργανωτικής επιτροπής

Κωνσταντίνος Μαυροματίδης

Νεφρολόγος

Συντονιστής Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος,
Γενικό Νοσοκομείο «Σισμανόγλειο», Κομοτηνή

Οργάνωση

**Ινστιτούτο Μελέτης και Ενημέρωσης για τα υγρά,
τους Ηλεκτρολύτες και την Οξεοβασική Ισορροπία**

Σε συνεργασία με:

**Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Κομοτηνής
«Σισμανόγλειο»**

Υπό την αιγίδα:

Υπουργείου Υγείας

4^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας και Θράκης

Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας

Οργανωτική Επιτροπή:

Πρόεδρος: Μαυροματίδης Κωνσταντίνος

Μέλη:
Γεωργουλίδου Αναστασία
Ρωμανίδου Γιούλια
Μπακαλούδης Αθανάσιος
Καλογιαννίδου Ειρήνη
Παρόγλου Ιωάννης
Σίμογλου Λάμπρος
Οσμάν Ναζλή
Αριστεινίδου Μαρίνα
Αχμέτ Χαντάν

09:00-14:00 Κλινικό φροντιστήριο

(40-50 ιατρούς με προεγγραφές)

Φυσιολογία της οξεοβασικής ισορροπίας - Ερμηνεία αερίων αίματος

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Μαυροματίδης

Θα έχει ως θέμα την φυσιολογία της οξεοβασικής ισορροπίας και την ερμηνεία των αερίων αίματος. Ειδικότερα θα προηγηθεί εισήγηση για την φυσιολογία που θα αφορά τα εμπλεκόμενα όργανα στη ρύθμιση της οξεοβασικής ισορροπίας (νεφροί, πνεύμονες, ήπαρ, ρυθμιστικά διαλύματα), θα ακολουθήσει η ερμηνεία των αερίων βήμα-βήμα, ενώ ταυτόχρονα θα υπάρχουν παραδείγματα οξεοβασικών διαταραχών που θα συζητηθούν με το ακροατήριο

17:15-17:30 Έναρξη - Χαιρετισμοί

17:30-19:10 Στρογγυλό τραπέζι I: Εισαγωγικές γνώσεις στην οξεοβασική ισορροπία

Προεδρείο: Φ. Παπουλίδου - Χ. Κασινάς

- 17:30-17:50 Φυσιολογία της οξεοβασικής ισορροπίας - Ποια είναι η σημασία του pH για την κυτταρική λειτουργία;
Σ. Μιχαήλ
- 17:50-18:10 Ποια είναι η λειτουργία των ρυθμιστικών διαλυμάτων στον οργανισμό και ποια η συμβολή τους στη ρύθμιση της οξεοβασικής ισορροπίας;
Ε. Φράγκου
- 18:10-18:30 Ποια είναι η απάντηση του νεφρού σε ένα φορτίο οξέος ή βάσης;
Ε. Κασιμάτης
- 18:30-18:50 Ποια είναι η σημασία του πνεύμονα ως αντιρροπιστικού οργάνου στην οξεοβασική ισορροπία;
Δ. Λαγονίδης
- 18:50-19:10 Σχόλια - Παραδείγματα: **Π. Πασαδάκης**

19:10-19:30 **Διάλειμμα καφέ**

19:30-21:10 **Στρογγυλό τραπέζι II: Επιπτώσεις της οξέωσης και αλκάλωσης**

Προεδρείο: **Χ. Συργάνης - Δ. Παπαδοπούλου**

19:30-19:50 Επιπτώσεις της οξέωσης στην καρδιά και τον εγκέφαλο
Γ. Κουτρούμπας

19:50-20:10 Επιπτώσεις της οξέωσης στους μύες, τα νεύρα και το έντερο
Χ. Πλέρος

20:10-20:30 Επιπτώσεις της αλκάλωσης στην καρδιά και τον εγκέφαλο
Κ. Αδαμίδης

20:30-20:50 Επιπτώσεις της αλκάλωσης στους μύες, τα νεύρα και το έντερο
Μ. Τσιάτσιου

20:50-21:10 Σχόλια - Παραδείγματα: **Ν. Παπαγαλάνης**

09:30-11:00 **Στρογγυλό τραπέζι III: Αναπνευστικές οξεοβασικές διαταραχές**

Προεδρείο: **Ν. Αφεντάκης - Σ. Κατσούδας**

- 09:30-09:50 Παθοφυσιολογία και σημειολογία της αναπνευστικής οξέωσης
Δ. Μπαχαράκη
- 09:50-10:10 Διάγνωση και αντιμετώπιση της αναπνευστικής οξέωσης
Κ. Κατωπόδης
- 10:10-10:30 Παθοφυσιολογία και σημειολογία της αναπνευστικής αλκάλωσης
Γ. Τουλκερίδης
- 10:30-10:50 Διάγνωση και αντιμετώπιση της αναπνευστικής αλκάλωσης
Κ. Κανταρτζή
- 10:50-11:10 Σχόλια - Παραδείγματα: **Γ. Μπαλτόπουλος**

11:00-11:45 **Διάλειμμα καφέ**

11:45-13:25 **Στρογγυλό τραπέζι IV: Οξεοβασικές διαταραχές σε διάφορους ασθενείς**

Προεδρείο: **Ι. Στεφανίδης - Α. Παπαγιάννη**

- 11:45-12:05 Οξεοβασικές διαταραχές στον ασθενή κατά και μετά την αναισθησία
Ε. Μουλούδη
- 12:05-12:25 Οξεοβασικές διαταραχές στον υπερτασικό ασθενή
Ε. Καλογιαννίδου
- 12:25-12:45 Διαφορική διάγνωση της υπερχλωραιμικής μεταβολικής οξέωσης
Μ. Σονικιάν
- 12:45-13:05 Οξεοβασικές διαταραχές στο παιδί
Ν. Καπλάνης
- 13:05-13:25 Σχόλια - Παραδείγματα: **Σ. Παναγούτσος**

13:30-14:30 Ελαφρύ γεύμα

14:30-17:00 Μεσημβρινή Διακοπή

17:00-18:40 Στρογγυλό τραπέζι V: Διάφορα θέματα οξεοβασικών διαταραχών I

Προεδρείο: Κ. Σιαμόπουλος - Β. Λιακόπουλος

17:00-17:20 Οξείες οξεοβασικές διαταραχές

Ε. Ντουνούση

17:20-17:40 Γαλακτική οξέωση

Ε. Γιαννάτος

17:40-18:00 Χρήση των διττανθρακικών σε διαβητική κετοξέωση και γαλακτική οξέωση

Π. Κρίκη

18:00-18:20 Παθογένεια, συνέπειες και θεραπεία της μεταβολικής οξέωσης της ΧΝΝ

Χ. Δημητριάδης

18:20-18:40 Σχόλια - Παραδείγματα: **Γ. Φιλντίσης**

18:40-19:00 Διάλειμμα καφέ

19:00-20:40 **Στρογγυλό τραπέζι VI: Διάφορα θέματα οξεοβασικών διαταραχών II**

Προεδρείο: **Κ. Σόμπολος - Α. Σιούλης**

19:00-19:20 Διάγνωση και αντιμετώπιση της μεταβολικής αλκάλωσης
Μ. Καλιεντζίδου

19:20-19:40 Οξεοβασικές διαταραχές σε μεταμοσχευμένους ασθενείς
Γ. Μυσερλής

19:40-20:00 Μικτές οξεοβασικές διαταραχές. Τι θεωρείται μικτή διαταραχή και πως αντιμετωπίζεται;
Σ. Ρουμελιώτης

20:00-20:20 Θεραπεία των οξεοβασικών διαταραχών
Σ. Κατσούδας

20:20-20:40 Σχόλια - Παραδείγματα: **Μ. Θεοδωρίδης**

21:30 **Δείπνο**

ΑΔΑΜΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, Μονάδα Χρόνιας
Αιμοκάθαρσης «Bionephros», Αθήνα

ΑΦΕΝΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ
Νεφρολογικής Κλινικής, Γενικό
Νοσοκομείο «Γ. Γεννηματάς», Αθήνα

ΓΙΑΝΝΑΤΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ
Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Γενικό
Νοσοκομείο Κεφαλονιάς, Κεφαλονιά

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής Α΄
Πανεπιστημιακής Νεφρολογικής
Κλινικής ΑΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο
«Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΜΑΡΙΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής Α΄
Πανεπιστημιακής Νεφρολογικής
Κλινικής, Γενικό Νοσοκομείο Έβρου,
Αλεξανδρούπολη

ΚΑΛΙΕΝΤΖΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ
Νεφρολογικής Κλινικής, Γενικό
Νοσοκομείο Καβάλας, Καβάλα

ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΙΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Νεφρολόγος, Κομοτηνή

ΚΑΝΤΑΡΤΖΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ

Επίκουρη Καθηγήτρια Νεφρολογίας,
Πανεπιστημιακή Νεφρολογική
Κλινική ΔΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο
Έβρου, Αλεξανδρούπολη

ΚΑΠΛΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Νεφρολόγος, Μονάδα Χρόνιας
Αιμοκάθαρσης «Θεραπευτική»,
Θεσσαλονίκη

ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ,
Νεφρολογική Κλινική ΑΠΘ, Γενικό
Νοσοκομείο «Ιπποκράτειο»,
Θεσσαλονίκη

ΚΑΤΣΙΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ,
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γενικό
Νοσοκομείο «Μποδοσάκειο»,
Πτολεμαΐδα

ΚΑΤΣΟΥΔΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ
Πανεπιστημιακής Νεφρολογικής
Κλινικής, Γενικό Νοσοκομείο
«Αττικόν», Αθήνα

ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, Συντονιστής
Διευθυντής Μονάδας Τεχνητού
Νεφρού, Γενικό Νοσοκομείο Άρτας,
Άρτα

ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής Α΄
Νεφρολογικού Τμήματος, Γενικό
Νοσοκομείο «Αχιλλοπούλειο», Βόλος

ΚΡΙΚΗ ΠΕΛΑΓΙΑ

Νεφρολόγος, Επιμελήτρια Α΄
Πανεπιστημιακής Νεφρολογικής
Κλινικής, Γενικό Νοσοκομείο Έβρου,
Αλεξανδρούπολη

ΛΑΓΟΝΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Πνευμονολόγος - Εντατικολόγος,
Συντονιστής Διευθυντής Μονάδας
Εντατικής Θεραπείας, Γενικό
Νοσοκομείο Γιαννιτσών, Γιαννιτσά

ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής Νεφρολογίας
Τμήματος Νεφρολογίας και
Υπέρτασης Α΄ Παθολογικής Κλινικής,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
«ΑΧΕΠΑ», Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ,
Θεσσαλονίκη

ΜΑΥΡΟΜΑΤΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, Συντονιστής
Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
«Σισμανόγλειο», Κομοτηνή

ΜΙΧΑΗΛ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ
Νεφρολογικού Τμήματος, Γενικό
Νοσοκομείο «Λαϊκό», Αθήνα

ΜΟΥΛΟΥΔΗ ΕΛΕΝΗ

Αναισθησιολόγος - Εντατικολόγος,
Διευθύντρια ΕΣΥ Μονάδας Εντατικής
Θεραπείας, Γενικό Νοσοκομείο
«Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

ΜΠΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ομότιμος καθηγητής Εντατικολογίας
– Πνευμονολογίας Εθνικού &
Καποδιστριακού Πανεπιστημίου
Αθηνών και Συντονιστής ΜΕΘ ΙΑΣΩ
Ελλάδας- Global Σύμβουλος Fzen
Malta

ΜΠΑΧΑΡΑΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια
ΕΣΥ Νεφρολογικής Κλινικής,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
«Αττικόν», Αθήνα

ΜΥΣΕΡΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής
ΕΣΥ Χειρουργικής Κλινικής
Μεταμοσχεύσεων ΑΠΘ, Γενικό
Νοσοκομείο «Ιπποκράτειο»,
Θεσσαλονίκη

ΝΤΟΥΝΟΥΣΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Νεφρολόγος, Επίκουρος Καθηγήτρια
Νεφρολογίας, Διευθύντρια
Νεφρολογικής Κλινικής, Τμήμα
Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων,
Ιωάννινα

ΠΑΝΑΓΟΥΤΣΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Καθηγητής Νεφρολογίας,
Πανεπιστημιακή Νεφρολογική
Κλινική ΔΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο
Έβρου, Αλεξανδρούπολη

ΠΑΠΑΓΑΛΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Νεφρολόγος, τ. Συντονιστής
Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
«Κοργιαλένιο -Μπενάκειο», Αθήνα

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Καθηγήτρια Νεφρολογίας,
Νεφρολογική Κλινική ΑΠΘ,
Γενικό Νοσοκομείο «Ιπποκράτειο»,
Θεσσαλονίκη, Πρόεδρος Ε.Ν.Ε

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΔΩΡΟΘΕΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ
Νεφρολογικής Κλινικής, Γενικό
Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου»,
Θεσσαλονίκη

ΠΑΠΟΥΛΙΔΟΥ ΦΑΝΗ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ
Νεφρολογικής Κλινικής, Γενικό
Νοσοκομείο Καβάλας, Καβάλα

ΠΑΣΑΔΑΚΗΣ ΠΛΟΥΜΗΣ

Καθηγητής Νεφρολογίας, Τμήμα
Ιατρικής ΔΠΘ, Διευθυντής
Πανεπιστημιακής Νεφρολογικής
Κλινικής, Γενικό Νοσοκομείο Έβρου,
Κοσμητόρας Σχολής Επιστημών
Υγείας ΔΠΘ, Αλεξανδρούπολη

ΠΛΕΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής Β΄
Νεφρολογικού Τμήματος, Γενικό
Νοσοκομείο Χανίων, Χανιά

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Νεφρολόγος, Επιστημονικός
Συνεργάτης Α΄ Παθολογικής
Κλινικής, Πανεπιστημιακό Γενικό
Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης ΑΧΕΠΑ,
«Αχίλλειον» Νεφρολογικό Κέντρο
Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη

ΣΙΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας
- Νεφρολογίας Τμήματος Ιατρικής,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΣΙΟΥΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ
Πανεπιστημιακής Παθολογικής
Κλινικής ΑΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο
«ΑΧΕΠΑ», Θεσσαλονίκη

ΣΟΜΠΟΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, τ. Συντονιστής
Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
«Γ. Παπανικολάου», Θεσσαλονίκη

ΣΟΝΙΚΙΑΝ ΜΑΚΡΩ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ
Νεφρολογικής Κλινικής, Γενικό
Νοσοκομείο «Σισμανόγλειο», Αθήνα

ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Καθηγητής Παθολογίας -
Νεφρολογίας, Διευθυντής
Πανεπιστημιακής Νεφρολογικής
Κλινικής, Γενικό Νοσοκομείο
Λάρισα, Πρόεδρος Ιατρικής Σχολής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Λάρισα

ΣΥΡΓΚΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Νεφρολόγος, Συντονιστής
Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
«Αχιλλοπούλειο», Βόλος

ΤΟΥΛΚΕΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Νεφρολόγος, Γενικό Νοσοκομείο
Λάρνακας, Κύπρος

ΤΣΙΑΤΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ

Νεφρολόγος, Επιμελήτρια Β΄ Γενικού
Νοσοκομείου Πολυγύρου, Χαλκιδική

ΦΙΛΑΝΤΙΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καθηγητής Εντατικολογίας
& Υπερβαρικής Ιατρικής
Κλινικής Εντατικής Νοσηλείας
Τμήματος Νοσηλευτικής,
Εθνικό & Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διευθυντής
Πανεπιστημιακής ΜΕΘ, Γενικό
Ογκολογικό Νοσοκομείο Κηφισιάς
«Οι Άγιοι Ανάργυροι», Αθήνα

ΦΡΑΓΚΟΥ ΕΛΕΝΗ

Νεφρολόγος, Ίδρυμα
Ιατροβιολογικών Ερευνών
Ακαδημίας Αθηνών και Γενικό
Νοσοκομείο Λευκωσίας, Κύπρος

Τόπος και Χρόνος Διεξαγωγής του Σεμιναρίου

Τόπος: Αμφιθέατρο Ιδρύματος “Παπανικολάου”, Κομοτηνή

Έναρξη Εργασιών: Παρασκευή, 22 Σεπτεμβρίου 2017 Ώρα: 09:00

Λήξη Εργασιών: Σάββατο, 23 Σεπτεμβρίου 2017 Ώρα: 20:40

Επίσημη Γλώσσα

Η επίσημη γλώσσα του Σεμιναρίου είναι η Ελληνική.

Ιστοσελίδα

Στην ιστοσελίδα <http://www.renalkomotini.gr> θα ανακοινωθούν όλες οι πληροφορίες που αφορούν το Σεμινάριο, καθώς και στην ιστοσελίδα του Οργανωτικού-Συντονιστικού Γραφείου Συνεδριακή ΑΕ: www.conferre.gr.

Εγγραφές

Η συμμετοχή στις εργασίες του Σεμιναρίου είναι **ΔΩΡΕΑΝ**.

Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να δηλώσουν τη συμμετοχή τους με την αποστολή του **Δελτίου Εγγραφής** που μπορούν να βρουν στην ιστοσελίδα www.conferre.gr. Η προεγγραφή εξασφαλίζει την παραλαβή του έντυπου υλικού κατά την έναρξη των εργασιών του Σεμιναρίου.

Απαραίτητη είναι η προεγγραφή (λόγω περιορισμένου αριθμού συμμετεχόντων) στο **Κλινικό Φροντιστήριο** που θα προηγηθεί του κυρίως προγράμματος και θα λάβει χώρα την **Παρασκευή, 22 Σεπτεμβρίου 2017 στις 09:00-14:00**. Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να αποστείλουν γραπτώς την εκδήλωση συμμετοχής τους στο email: info@conferre.gr.

Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Τόμος Εισηγήσεων

Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού χαρακτήρα του Σεμιναρίου η Οργανωτική Επιτροπή αποφάσισε όλες οι ομιλίες να δημοσιευτούν σε ειδικό τόμο ο οποίος θα προσφερθεί σ' όλους τους συμμετέχοντες από τη Γραμματεία κατά την εγγραφή τους.

USB Παρουσιάσεων

Σε όλους τους συμμετέχοντες θα παραδοθεί USB που θα περιλαμβάνει ηλεκτρονικά όλες τις παρουσιάσεις (σε μορφή PowerPoint) των ομιλητών του Σεμιναρίου.

Live Webcasting

Το βιντεοσκοπημένο υλικό των ομιλιών με ταυτόχρονη προβολή των παρουσιάσεων (ppt) θα διατίθεται για ζωντανή αναμετάδοση στον σύνδεσμο <http://renalkomotini.gr/>.

Μετά το πέρας του Σεμιναρίου το υλικό θα αποθηκευτεί, θα κωδικοποιηθεί και θα είναι διαθέσιμο προς όλους τους εγγεγραμμένους συμμετέχοντες στον παραπάνω σύνδεσμο για παρακολούθηση σε δεύτερο χρόνο.

Κονκάρδα

Με την παραλαβή του υλικού όλοι οι συμμετέχοντες θα λάβουν την ονομαστική τους κονκάρδα που θα φέρει ένα μοναδικό barcode. Οι κονκάρδες με το barcode θα πρέπει να σαρώνονται στο ειδικό μηχάνημα **πριν από την είσοδο και κατά την έξοδο** από τη συνεδριακή αίθουσα, για να καταγράφονται οι ώρες παρακολούθησης.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του ΕΟΦ, είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση ποσοστού **60% επί των συνολικών ωρών** του επιστημονικού προγράμματος για την παραλαβή της Βεβαίωσης Παρακολούθησης. Η επίδειξη της κονκάρδας θα είναι απαραίτητη καθ' όλη τη διάρκεια του Σεμιναρίου (καθώς και η παράδοση της για την παραλαβή της Βεβαίωσης Παρακολούθησης).

Στην καταμέτρηση των ωρών δεν προσμετρούνται τα Δορυφορικά Συμπόσια/ Διαλέξεις και τα διαλείμματα.

Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης

Όλοι οι συμμετέχοντες θα κληθούν να συμπληρώσουν (ανώνυμα) και να παραδώσουν στη Γραμματεία με το πέρας του Σεμιναρίου το σχετικό Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης (που βρίσκεται στο έντυπο υλικό του σεμιναρίου).

Βεβαίωση Παρακολούθησης

Οι Βεβαιώσεις Παρακολούθησης θα δοθούν στους συμμετέχοντες από την Γραμματεία με το πέρας του Σεμιναρίου ΜΟΝΟ κατόπιν συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου αξιολόγησης (βλέπε παραπάνω ενότητα) και παράδοσης του συμπληρωμένου έντυπου (που βρίσκεται στο έντυπο υλικό του σεμιναρίου) στη Γραμματεία του Σεμιναρίου.

Μετά το πέρας του Σεμιναρίου οι Βεβαιώσεις Παρακολούθησης θα είναι διαθέσιμες ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <http://renalkomotini.gr/>. Η παραλαβή των βεβαιώσεων θα είναι δυνατή μετά από ικανοποιητική συμμετοχή (τουλάχιστον 60% του συνόλου του προγράμματος) και συμπλήρωση του δικτυακού ερωτηματολογίου αξιολόγησης.

Ομιλίες/Παρουσιάσεις

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του **ΕΟΦ**, όλοι οι ομιλητές που συμμετέχουν σε επιστημονικές εκδηλώσεις αντί της έγγραφης δήλωσης συμφερόντων θα πρέπει να αναφέρονται στην ομιλία τους, στη **δεύτερη διαφάνεια** της παρουσίασής τους (μετά ακριβώς από την πρώτη διαφάνεια η οποία αναφέρει τον τίτλο της ομιλίας τους), σε **οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων** αναφορικά με τους χορηγούς του Σεμιναρίου.

Ο **χρόνος** των ομιλιών πρέπει να **τηρείται αυστηρά** τόσο από τους ομιλητές όσο και από τους προεδρεύοντες και συντονιστές, ώστε να μην στερείται από τους επόμενους ομιλητές και να διασφαλίζεται η ροή του προγράμματος.

Τεχνική Γραμματεία

Όλοι όσοι συμμετέχουν με ομιλία-παρουσίαση παρακαλούνται να παραδώσουν το υλικό της παρουσίασής τους (σε PowerPoint με USB/CD/ DVD) στην **Τεχνική Γραμματεία** που θα λειτουργεί **εντός** της συνεδριακής Αίθουσας τουλάχιστον 1 ώρα πριν την έναρξη της επιστημονικής ενότητας (προς επιβεβαίωση της λειτουργίας του ή/και προς επιδιόρθωση τεχνικών προβλημάτων).

Η Τεχνική Γραμματεία είναι ευγενική χορηγία της **AMGEN®**

Μετακίνηση

Για την εξυπηρέτηση των συμμετεχόντων θα παρέχεται από το σεμινάριο οργανωμένη μετακίνηση με λεωφορείο ως εξής:

Πέμπτη, 21 Σεπτεμβρίου 2017

Από Αλεξανδρούπολη - προς Κομοτηνή

Αναχώρηση από το αεροδρόμιο Δημόκριτος στις 21:30

Παρασκευή, 22 Σεπτεμβρίου 2017

Από Αλεξανδρούπολη - προς Κομοτηνή

Αναχώρηση από το αεροδρόμιο Δημόκριτος στις 12:30

Κυριακή, 24 Σεπτεμβρίου 2017

Από Κομοτηνή - προς Αλεξανδρούπολη

Αναχώρηση από τα διαμερόντα ξενοδοχεία, Κομοτηνή στις 07:00

Οι συμμετέχοντες που επιθυμούν να μετακινηθούν με τις παραπάνω οργανωμένες μετακινήσεις (με λεωφορείο) παρακαλούνται να δηλώσουν συμμετοχή στο e-mail: info@conferre.gr.

Η δήλωση συμμετοχής είναι απαραίτητη.

Ασφάλεια

Η Οργανωτική Επιτροπή καθώς επίσης και το Οργανωτικό-Συντονιστικό Γραφείο/Γραμματεία δεν φέρουν καμία ευθύνη για τυχόν τραυματισμό ή απώλεια οποιασδήποτε φύσεως, καθώς επίσης και για οποιαδήποτε πιθανή φθορά, απώλεια ή κλοπή προσωπικών αντικειμένων των συμμετεχόντων και των συνοδών μελών.

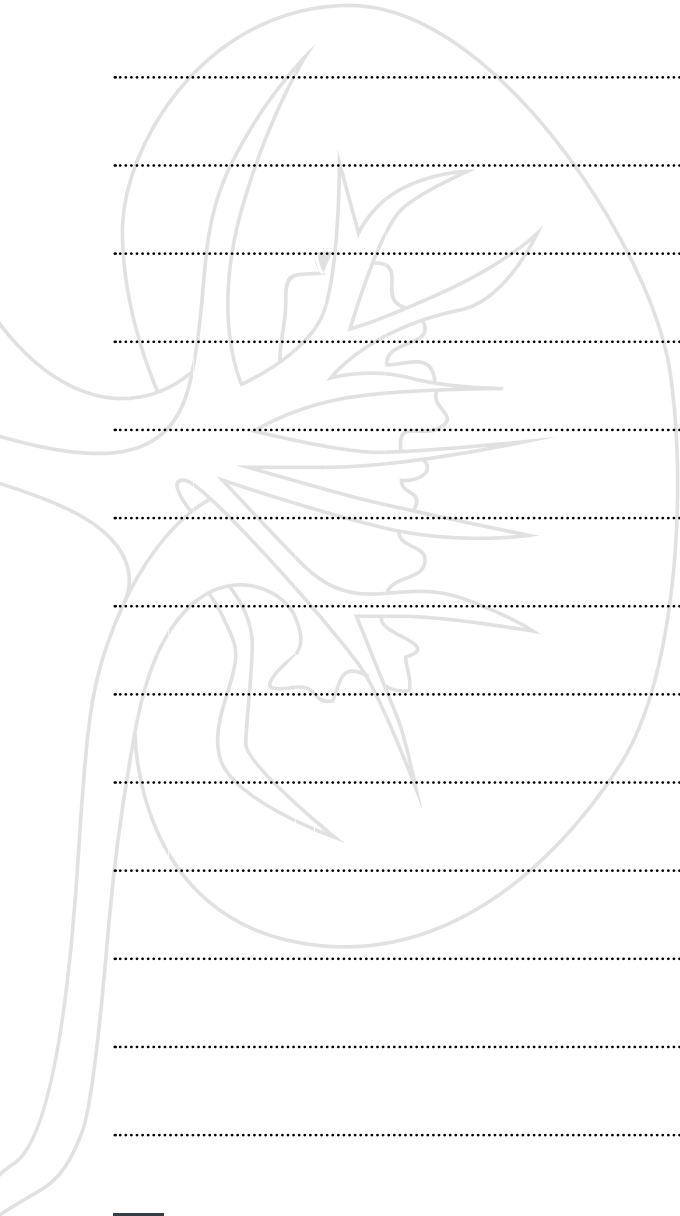
Οργανωτικό - Συντονιστικό Γραφείο/ Γραμματεία

Συνεδριακή ΑΕ / Conferre SA: «*The Art of Bringing People Together*»

Λεωφ. Σταύρου Νιάρχου, Θέση Μάρες, Τ.Κ. 455 00 Πεδινή, Ιωάννινα

Τηλ: (+30) 26510 68610, Fax: (+30) 26510 68611

E-mail: info@conferre.gr, Website: www.conferre.gr

Horizontal dotted lines for writing notes.

Handwriting practice area with 15 horizontal dotted lines. A large, faint watermark of a stylized plant or tree is visible in the background.

Series of horizontal dotted lines for taking notes.

Η Οργανωτική Επιτροπή του Σεμιναρίου ευχαριστεί θερμά τις παρακάτω εταιρίες για τη συμμετοχή και την οικονομική τους υποστήριξη στις εργασίες του Σεμιναρίου:

AMGEN®

Baxter

GENESIS
pharma

mediprime+
advancing healthcare

SANOFI

ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

▼ Το φάρμακο αυτό τελεί υπό συμπληρωματική παρακολούθηση. Αυτό θα επιτρέψει το γρήγορο προσδιορισμό νέων πληροφοριών ασφαλείας. Ζητείται από τους επαγγελματίες υγείας να αναφέρουν οποιαδήποτε πιθανολογούμενες ανεπιθύμητες ενέργειες. Βλ. παράγραφο 4.8 για τον τρόπο αναφοράς ανεπιθύμητων ενεργειών. 1. **ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ** Velphoro 500 mg μοσάιωμα διακίτα. 2. **ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΣΤΗ** Κάθε μοσάιωμα διακίτα περιέχει 500 mg σιδήρου σε μορφή σουκροφερικού οξυ-υδροξείδιου, γλυστό επίσης ως μέγμα πολυβιταμινωμένου οξυ-υδροξείδιου του κυλικού σιδήρου, σακχαρώδη και άμυλου. Η δραστηκή ουσία σουκροφερικό οξυ-υδροξείδιο περιέχει 750 mg σακχαρώδη και 700 mg άμυλου. 3. **ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ** Μοσάιωμα διακίτα. Καρτέι, κυκλική διακίτα με ανάληψη ενδείξεϊ PA500 στα δύο πλάηρα. Το διακίτα είναι χιμρόο 20 mm και πάχος 6,5 mm. 4. **ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ** 4.1. **Θεραπευτικές ενδείξεις** Το Velphoro ενδείκνυται για έλεγο του επιπέδου του φωσφορού ορού σε ενήλικες ασθενείς με χρόνια νεφρική νόσο (XNN) που υποβάλλονται σε αμοκάθορο (AK) ή περιτονιακή κάθορο (ΠΚ). Το Velphoro θα πρέπει να χρησιμοποιείται στα πλαίσια πολλαπλής θεραπευτικής προσέγγισης, η οποία θα μπορούσε να περιλαμβάνει συμπληρωμα αβστεύα. 1,25-διυδροξυβιταμίνη D3 ή κάποια από τα ανάλογα της ή αβστεύα του ορού για έλεγο ανιπίστης οπτικής νεφρικής νόσου. 4.2. **Δοσολογία και τρόπος χορήγησης** Δοσολογία *Δόση έναρξής* Η συνιστώμενη δόση έναρξής του Velphoro είναι 1.500 mg σιδήρου (3 διακίτα) ανά ημέρα, διαμορφωμένη στα γεύματα της ημέρας. Το Velphoro προορίζεται για λήψη από το στόμα μόνη ή και θα πρέπει να καταναλώνεται κατά τη διάρκεια των γευμάτων. Οι ασθενείς που λαμβάνουν το Velphoro θα πρέπει να ακολουθούν τους οδηγούς του συνταγογραφημένου διατολογίου. *Ρύθμιση της δοσολογίας και αντιστάση* Τα επίπεδα του φωσφορού ορού θα πρέπει να παρακολουθούνται και η τιλοβάθμιση δόσης του Velphoro θα πρέπει να αλξίζονται ή να ελαττώνονται με προσοχίες: των 500 mg σιδήρου (1 διακίτα) ανά ημέρα κάθε 2-4 εβδομάδες μέχρι να επιτευχθεί ένα αποδοτικό επίπεδο φωσφορού ορού, επακόλουθως από τακτική παρακολούθηση. Στην κλινική πρακτική, η θεραπεία βασίζεται στην ανάγκη ελέγχου των επιπέδων του φωσφορού ορού, παρόλο που οι ασθενείς που ανταποκρίνονται στη θεραπεία με Velphoro συνιστώμεν επιτυχάνου τα βέλτιστα επίπεδα φωσφορού ορού με δόσεις των 1.500 mg-2.000 mg σιδήρου ανά ημέρα (3 έως 4 διακίτα). Σε περίπτωση παράλειψης μίας ή περισσότερων δόσεων, θα πρέπει να συνεχιστεί η λήψη της κοινικής δόσης του φαρμακευτικού προϊόντος με το επόμενο γεύμα. *Μέγιστη ανεκτέη ημερήσια δόση* Η μέγιστη συνιστώμενη δόση είναι 3.000 mg σιδήρου (6 διακίτα) ανά ημέρα. *Παλαιότητα πληθυσμού* Η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα του Velphoro σε παιδιά κάτω των 18 ετών δεν έχει τεκμηριωθεί. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα (≥65 ετών). Το Velphoro έχει χορηγηθεί σε περισσότερους από 245 ηλικιωμένους (≥65 ετών) σύμφωνα με το εγκεκριμένο δοσολογικό σχήμα. Από τον συνολικό αριθμό των ασθενών που έλαβαν μέρος σε κλινικές μελέτες με χορήγηση του Velphoro, το 29,7 % ήταν ηλικίας 65 ετών και άνω, ενώ οι 8,7% ήταν ηλικίας 75 ετών και άνω. Δεν ίαχονταν ειδικές οδολογίες ή χορήγησης στους ηλικιωμένους αυτών των μελετών και τα δοσολογικά σχήματα δεν συσχετίστηκαν με σημαντική ουσία απεικονίση. *Νεφρική ανεπάρκεια* Το Velphoro ενδείκνυται για έλεγο των επιπέδων του φωσφορού ορού σε ενήλικες ασθενείς με χρόνια νεφρική νόσο (XNN) που υποβάλλονται σε αμοκάθορο (AK) ή περιτονιακή κάθορο (ΠΚ). Δεν υπάρχουν διαθέσιμα κλινικά δεδομένα σχετικά με τη χορήγηση του Velphoro σε ασθενείς που βρίσκονται σε πιο πρώιμα στάδια νεφρικής ανεπάρκειας. *Ηπατική ανεπάρκεια* Σε γενικές γραμμές, ασθενείς με σοβαρή ηπατική ανεπάρκεια εξαιρέθηκαν από τη συμμετοχή στις κλινικές μελέτες κατά τις οποίες χορηγήθηκε το Velphoro. Ωστόσο, δεν παρατηρήθηκαν ενδείξεις ηπατικής ανεπάρκειας ή σημαντικής διαταραχής των ηπατικών ενζύμων κατά τις κλινικές μελέτες, κατά τις οποίες χορηγήθηκε το Velphoro. *Τρόπος χορήγησης* Από το στόμα, σύμφωνα με τις οδηγίες. Το Velphoro είναι ένα μοσάιωμα διακίτα το οποίο θα πρέπει να λαμβάνεται κατά τη διάρκεια των γευμάτων. Για τη μεγιστοποίηση της απορρόφησης του διατολογικού προϊόντος, η συνολική ημερήσια δόση θα πρέπει να διαμορφωθεί στα γεύματα της ημέρας. Δεν απαιτείται η κατάλυση περισσότερων γευρών από το συνιστώμενο από τους ασθενείς. Το διακίτα θα πρέπει να μασάται, και όχι να καταπίνονται ολόκληρα. Τα διακίτα μπορούν να συνθλιβούν. 4.3. **Αντενδείξεις** • Υπερασπιστική κατάσταση οξυαιμίας ή σε κάποια από τα ακόλουθα: • Αποκομμάτωση και αποκαθίση: Άλλη διατολογική συστροφή σιδήρου. 4.4. **Ειδικές προειδοποιήσεις και προφυλάξεις κατά τη χρήση** *Περιτονιακή, γαστρική και ηπατική διαταραχή και γαστροεντερική χειρουργική επέμβαση* Οι ασθενείς με πρόσφο ιστορικό περιτονιτιτις (κατά τους 3 τελευταίους μήνες), σημαντικές γαστρικές ή ηπατικές διαταραχές και οι ασθενείς που έχουν υποβλήθει σε μείζονα γαστροεντερική χειρουργική επέμβαση δεν έχουν συμπεριληφθεί στις κλινικές μελέτες με Velphoro. Το Velphoro θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε αυτούς τους ασθενείς μόνο κατόπιν προσεκτικής αξιολόγησης της σχέσης οφέλους-κινδύνου. *Πληροσφαιρίνη* Η χορήγηση σιδήρου με τη σακχαρώδη και τα άμυλα (υδατανύθρακες) Το Velphoro περιέχει σακχαρώδη. Οι ασθενείς με σπάνια κληρονομικά προβλήματα διασάεξης στη φρουκτόζη, δυσαπορρόφηση γλυκόζη-γαλακτόζη ή ανεπάρκεια σουκροσής-ισουλτάσης δεν θα πρέπει να λαμβάνουν αυτό το φάρμακο. Μπορεί να είναι επιβλαβές για τα δόντια. Το Velphoro περιέχει άμυλο. Οι ασθενείς με αλλεργία στη γλυκόζη ή η γλυκόζη ή οι ασθενείς που λαβώνουν υψή ή ένα διακίτα Velphoro είναι ισοδύναμο με 0,116 μονάδες υψής (ισοδύναμο με περίπου 1,4 g υδατανύθρου). *Αποκομμάτωση και αποκαθίση* Το Velphoro μπορεί να προκαλέσει αποκομμάτωση (μυϊρά) κίτρου. Τα αποκομμάτωση (μυϊρά) κίτρου μπορεί οπτικά να αποκομμάτωση γαστροεντερική αμορφία (βλ. παράγραφο 4.5). 4.5. **Αλληλεπιδράσεις με άλλα φαρμακευτικά προϊόντα και άλλες μορφές αλληλεπιδράσεις** Το Velphoro σκεδόν δεν απορροφάται από τη γαστροεντερική οδό. Παρόλο που η πιθανότητα αλληλεπιδράσεων με φαρμακευτικά προϊόντα φαίνεται να είναι χαμηλή, η ταυτόχρονη θεραπεία με φαρμακευτικά προϊόντα με στενή θεραπευτική εύρος απαιτεί την παρακολούθηση των κλινικών αποτελεσμάτων ή των ανεπιθύμητων αντιδράσεων κατά την έναρξη ή τον προσαρμογή της δόσης είτε του Velphoro είτε του ταυτόχρονου χορηγούμενου φαρμακευτικού προϊόντος. Ενόσπιακη, ο γαστράς θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείτρωσης των επιπέδων στο αίμα. Κατά τη χορήγηση οποιουδήποτε φαρμακευτικού προϊόντος το οποίο είναι γνωστό ότι αλληλεπιδρά με τον σιδήρο (ένοςπιακη και η δευτεμικινική) ή είναι δυνατό να αλληλεπιδρά με το Velphoro βάσει μόνον μελετών *in vitro* όπως η λεβοβιταμίνη, το φαρμακευτικό προϊόν θα πρέπει να χορηγείται τουλάχιστον μία ώρα ή δύο ώρες μετά τη λήψη του Velphoro. Οι μελέτες *in vivo* με τις παρακάτω δραστικές ουσίες δεν έδειξαν κάποια σκετική αλληλεπιδράση: ακετυλοσαλικυλικό οξύ, κεφαλεξίνη, κινολονική, αφοροπρόξονη, κλοπιδογρέλη, κλοπιδογρέλη, εντολαρίλη, υδροχλωροθειαζιδόλη, μετροπρολόλη, μετροπρολόλη, πολυαζιτόλη και κινιδίνη. Μελέτες αλληλεπιδράσεων μεταξύ φαρμάκων έχουν πραγματοποιηθεί μόνο σε υγιείς εθελοντές. Οι μελέτες έχουν δείξει ότι σε υγιείς άνδρες και γυναίκες ασθενείς με λοσσοπύση, φουροσεμίδη, άριζονη, βαρφαρόνη και μεφεζοκάλη. Η χορηγηση του Velphoro δεν επηρέασε τη βιοδιαθεσιμότητα αυτών των φαρμακευτικών προϊόντων όπως μετρήθηκε από την περιοχή κάτω από την καμπύλη (AUC). Δεδομένα από κλινικές μελέτες έχουν δείξει ότι το Velphoro δεν επηρέασε τις επιδράσεις των αναστολέων της ΗMG-CoA ρεδοκίσης (π.χ. στατοβινιόλη και αμωστατίνη) στον ορό από τη μείωση των λιπιδίων. Επιπλέον, post-hoc ανάλυση από κλινικές μελέτες κατέδειξε ότι το Velphoro δεν επηρέασε στην επίδραση της μειώσεως της γλυκόζης διαβητικών παρομοζώνων (ΓΠΖ) των από το στόμα στατοβινιόλη Βιταμίνης D και της 1,25-διυδροξυβιταμίνης D παρεμεινων γευμάτων. Το Velphoro δεν επηρέασε τις εξεταζόμενες ονικές αμέτρες στο κίτρου με δοκιμασία γλυκόζης (Haemocell) ή ανοσολογική δοκιμασία (Cela React) και Hexagon (Hbl). 4.6. **Γονιμότητα, κύηση και γαλουχία** *Εγκυμοσύνη* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα κλινικά δεδομένα από την έγκυση του σουκροφερικού οξυ-υδροξείδιου σε έγκυες γυναίκες. Μελέτες αναπαραγωγικής και αναπτυξιακής τοξικότητας σε ζώα δεν κατέδειξαν κάποιο κίνδυνο δόση αφορά τη εγκυμοσύνη, την ανάπτυξη του εμβρύου, τον τοκετό και την ανάπτυξη μετά τη γέννηση. Το Velphoro θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε έγκυες γυναίκες εάν είναι πραγματική ανάγκη μόνο κατόπιν προσεκτικής αξιολόγησης της σχέσης οφέλους-κινδύνου. *Θηλασμός* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα κλινικά δεδομένα από τη χρήση του Velphoro σε θηλάζουσες γυναίκες. Εφόσον η απορρόφηση του σιδήρου από το Velphoro είναι ελάχιστη, είναι πιθανό η απέκκριση σιδήρου από το Velphoro στο μητρικό γάλα. Η απόφαση για τη συνέχιση του θηλασμού ή της θεραπείας με Velphoro θα πρέπει να ληφθεί σύμφωνα με το οφέλη του θηλασμού για το παιδί και το οφέλη της θεραπείας με Velphoro για τη μητέρα. *Γαλουχία* Δεν υπάρχουν δεδομένα στον αφορά την επίδραση του Velphoro στη γονιμότητα στον άνθρωπο. Σε μελέτες που διεξήχθησαν σε ζώα, δεν παρατηρήθηκαν ανεπιθύμητες ενέργειες στον αφορά τις παρεμεινωμένες διαδικασίες του ζευγαρώματος, γονιμότητας και γέννης κατόπιν χορήγησης του Velphoro. 4.7. **Επιδράσεις στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανών** Το Velphoro δεν έχει καμία ή έχει ασήμαντη επίδραση στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανών. 4.8. **Ανεπιθύμητες ενέργειες** *Περιλήψη* Δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με την ασφαλεία του Velphoro βασίζεται σε χορήγησης θεραπείας με Velphoro διάρκειας έως 35 εβδομάδων σε συνολικά 778 ασθενείς που υποβλήθηκαν σε αμοκάθορο και σε 57 ασθενείς που υποβλήθηκαν σε περιτονιακή κάθορο. Σε αυτές τις κλινικές μελέτες, περίπου το 43% των ασθενών εμφάνισαν τουλάχιστον μία ανεπιθύμητη ενέργεια κατά τη θεραπεία με το Velphoro, εκ των οποίων το 36% αναφέρθηκαν ως σοβαρές ανεπιθύμητες ενέργειες. Η πιθανότητα των ανεπιθύμητων ενεργειών του φαρμάκου (AE) που αναφέρθηκαν από τις μελέτες ήταν γαστροεντερικές διαταραχές, εκ των οποίων οι συνότερα αναφερθείσες ανεπιθύμητες ενέργειες ήταν η διάρροια και τα αποκομμάτωση κίτρου (πολύ σπάνια). Η συντηρητική πλειοψηφία αυτών των γαστροεντερικών διαταραχών εμφανιστήσαν χωρίς κατά τη διάρκεια της θεραπείας και υποχώρησε με τον πάροδο του χρόνου και τη συνέχιση της λήψης του φαρμάκου. Δεν παρατηρήθηκαν δοσοεξαρτημένες τοξικές στον προφίλ ανεπιθύμητων ενεργειών (AE) του Velphoro. *Πίνακας ανεπιθύμητων ενεργειών* Οι ανεπιθύμητες ενέργειες που αναφέρθηκαν από τη χρήση του Velphoro σε δόσεις από 250 mg σιδήρου/ημέρα έως 3.000 mg σιδήρου/ημέρα σε αυτούς τους ασθενείς (n=835) παρατίθενται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1 Ανεπιθύμητες ενέργειες φαρμάκου που ενιστώθηκαν σε κλινικές δοκιμές

Κατηγορία/οργανικό σύστημα	Πολύ συχνές (≥ 1/10)	Συχνές (≥ 1/100 έως < 1/10)	Όχι συχνές (≥ 1/1.000 έως < 1/100)
Διαταραχές του μεταβολισμού και της θρέψης			Υπερβαστασία, Υποβαστασία
Διαταραχές του νεφρικού συστήματος			Κεφαλαλγία
Διαταραχές του αναπνευστικού συστήματος, του θώρακα και του μεσοθώρακιου			Δύσπνοια
Διαταραχές του γαστροεντερικού	Διάρροια* Αποκομμάτωση κίτρου	Ναυτία Δυσκοιλιότητα Έμετος Δυσπεψία Κοιλιακό άλγος Μετεωρισμός Αποκομμάτωση των δοντιών	Διότωση της κοιλίας Γαστρίτιδα Κοιλιακή δυσφορία Δυσπνοια Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση (ΓΟΠΝ) Αποκομμάτωση της γλώσσας
Διαταραχές του δέρματος και του υποδόριου ιστού			Κυψιλιάς Εξάνθημα
Γενικές διαταραχές και καταστάσεις της οδού χορήγησης		Αρρώσια γεύση προϊόντος	Κόπωση

Περιγραφή επιδεγμένων ανεπιθύμητων ενεργειών
*Διάρροια Η διάρροια προέκυψε στο 11,6% των ασθενών που συμμετείχαν στις κλινικές μελέτες. Κατά τις μακροχρόνιες μελέτες διάρκειας 55 εβδομάδων, η πλειοψηφία αυτών των ανεπιθύμητων συμβάντων διάρροιας που σχετίστηκαν με τη θεραπεία ήταν παροδικές, προέκυξαν κατά τα πρώιμα στάδια της έναρξης της θεραπείας και κατέληξαν σε διακοπή της θεραπείας στο 3,1% των ασθενών. **Αναφορά πιθανολογούμενων ανεπιθύμητων ενεργειών** Η αναφορά πιθανολογούμενων ανεπιθύμητων ενεργειών μετά από τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας του φαρμακευτικού προϊόντος είναι σημαντική. Επιτρέπεται η άμεση παρακολούθηση της σχέσης οφέλους-κινδύνου του φαρμακευτικού προϊόντος. Ζητείται από τους επαγγελματίες υγείας να αναφέρουν οποιαδήποτε πιθανολογούμενες ανεπιθύμητες ενέργειες μέσω του εθνικού συστήματος αναφοράς: **Ελλάδα** Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων Μεσογείων 284, GR-15562 Κολαγόρις, Αθήνα, Τηλ + 30 21 32040330/337, Φαξ + 30 21 06549585, Ιστότοπος: www.eof.gr / **Κύπρος** Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Υγείας, CY-1475 Λευκωσία, Φαξ + 357 22608649, Ιστότοπος: www.moh.gov.cy/phs 4.9. **Υπερδοσολογία** Τυχόν περιπτώσεις υπερδοσολογίας του Velphoro θα πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά τις τυπικές κλινικές πρακτικές. 7. **ΚΑΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ** Vifor Fresenius Medical Care Renal Pharma France, 100-101 Terrasse Boileauie, Tour Franklin-La Defense 8, 92042 Paris La Defense Cedex, Γαλλία 8. **ΑΡΙΘΜΟΣ (ΟΙ) ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ** EU/11/14/943/001, EU/11/14/943/002, EU/11/14/943/003, EU/11/14/943/004 9. **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ / ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ** Ημερομηνία πρώτης έγκρισης: 26 Αυγούστου 2014 10. **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΝΕΩΡΣΗΣ ΤΟΥ ΚΙΜΕΝΟΥ ΟΙ** Σεπτεμβρίου 2016 11. **Επιμετροπείες πληροφορίες** για το παρόν φαρμακευτικό προϊόν είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων <http://www.ema.europa.eu>. **ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΒΑΣΗΣ**: Με ιατρική συνταγή. **ΤΙΜΗ ΕΝΔΕΙΚΝΥΚΗ (Α.Τ.)**: VELPHORO CHW TAB 500 MG/TAB φολιόλη (HDPE) Χ 90 δόσεις, 172,71€

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και Αναβιώστε ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για ΟΛΑ τα φάρμακα Συμπληρώνοντας την "ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ"

Ισχυρός
έλεγχος του φωσφόρου³

Εκλεκτική
φωσφοροδέσμευση⁴

Πρακτική
χορήγηση⁵

VELPHORO® σε κάθε γεύμα*

1. Floege J et al. *Kidney Int.* 2014;86(3):638-47. 2. Floege J et al. *Nephrol Dial Transplant* 2015;30:1037-1046. 3. Yaguchi A et al. *Drug Res (Stuttg)*. 2016;66(5):262-9
4. Rakon V et al. *Journal of Renal Nursing* 2014;6(6):273-279 5. Cozzolino M et al. *Curr Drug Metab.* 2014;15(10):953-65. 6. VELPHORO® Περιληψη Χαρακτηριστικών
Προϊόντος

VIFOR FRESENIUS MEDICAL CARE
RENAL PHARMA

GENESIS
pharma

Α. Κηφισίας 274, 15232 Χαλάνδρι, Αθήνα
Τηλ.: 210 6771500, Fax: 210 6891918
e-mail: info@genesishpharma.com
www.genesishpharma.com

Η συνιστώμενη δόση έναρξης του VELPHORO® είναι 1 δισκίο ανά γεύμα, 3 φορές ημερησίως

Για συνταγογραφικές πληροφορίες ανατρέξτε στην επόμενη σελίδα του εντύπου. Περαιτέρω πληροφορίες διατίθενται από τη Γένεσις Φάρμα Α.Ε.

Aranesp® (darbepoetin alfa)

GR0Y-GRC-P-281NNE-0416-127821

Περαιτέρω πληροφορίες διατίθενται από τον κάτοχο της άδειας κυκλοφορίας κατόπιν αιτήσεως ή περιλαμβάνονται στην συνοπτική περιγραφή χαρακτηριστικών του προϊόντος, το φύλλο οδηγιών χρήσης και τη μονογραφία του φαρμάκου.

**Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και Αναφέρετε
ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για ΟΛΑ τα φάρμακα
συμπληρώνοντας την "ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ"**

Αναφέρετε κάθε ύποπτη ανεπιθύμητη ενέργεια σύμφωνα με το εθνικό σύστημα αναφοράς στο Τμήμα Ανεπιθύμητων Ενέργειών του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ) Τηλ. 2132040380, Fax 2106549585, με τη χρήση της Κίτρινης Κάρτας διαδίκτυο και στην ιστοσελίδα του ΕΟΦ: www.eof.gr για έντυπη ή ηλεκτρονική υποβολή ή εναλλακτικά στην AMGEN Ελλάς Φαρμακωτικά Ε.Π.Ε. Τηλ. +30 2103447000.

AMGEN®

Γραβιάς 4, 151 25 Μαρούσι
Τηλ.: 210 344 7000, Fax: 210 344 7050
e-mail: info@amgen.gr, www.amgen.gr